

PETER KOLŠEK

Valentinovo

Pomladanska igra v petih slikah

Osebe:

MARJA, HEDA, TINKA

*Marja in Heda sta okrog štirideset, Tinka nekaj let mlajša.
Vse kolikor toliko postavne: Marja drobna in krhka,
Tinka malo manjša in bolj okrogla, Heda pravzaprav seksi.*

Za odrom (telefonom) še:

Šandor, zlasti ta

Gorazd, Rudi, Katja, Sandi, Klemen

*Opomba: komunikacija s Šandorjem naj teče po klasičnem
sobnem telefonu, z ostalimi po mobilnem ali kombinaciji obeh.*

Prostor: ves čas isti

Čas: sedem dni

I.

Heda sunkovito odgrne veliko okensko zaveso, da se prizorišče naenkrat osvetli. Hotelski apartma, kar velik in udoben. Po tleh prtljaga, odložene cunje, veliko kozmetike. Ženske počasi trpajo v omare in na police vsaka svoje stvari. Pozno popoldne. Zunaj pozna zima, zgodnja pomlad.

1.

HEDA: Punce, vse je ravno, vidi se skoraj do Budimpešte!

TINKA: A ni prima? Pa tak lep zasanjan drevored.

MARJA: Ja, na koncu pa mlaka, to bo ostanek Panonskega morja.

TINKA: Ti pa res znaš uživati!

HEDA: Ja pa saj so štiri postelje! A imaš ti Marja tukaj ljubimca?

TINKA: Jaz vaju že ne bom poslušala, ko bosta stokala in sopla.

MARJA: Bojim se, da bom jaz morala poslušat tvoje bolne sanje. In Hedino smrčanje.

HEDA: A smo se prišle prepirat ... Tale postelja bo moja!

TINKA: Tale pa moja!

MARJA: Jaz bom spala kar na ljubimčevi.

TINKA: Seveda, saj ti tako rabiš eno posteljo za knjige. Koliko si jih pa prinesla s seboj?

MARJA: Sedem, za vsak dan eno. Če bo premalo, bom pa še vajine naskočila.

HEDA: Mojih že ne, ker nimam nobene. Jaz sem se prišla sem odpočit od knjig, od inštituta, od jezika in jezikoslovja, od literature in literatov. Pa od svojega desca, ki je na žalost tudi literat. Z jezikoslovjem se bom tukaj ukvarjala samo toliko, kolikor bom komu kazala jezik, če bo treba, tudi vama.

TINKA: Jaz sem si prinesla dve – no (*tiše, bolj sama zase*), pravzaprav eno samo, kakor vzameš.

MARJA: Katero?

TINKA: Ne povem.

HEDA: Kako ne poveš, a jo boš samo naskrivaj brala?

TINKA: Dobro, že zdavnaj bi rada prebrala, pa nisem imela časa: *Ženska želja*.

MARJA: To je ena, kaj pa druga?

TINKA: *Moške spolne fantazije*.

MARJA: Upam, da ne boš brala na glas.

HEDA: Vso srečo! Jaz imam eno samo žensko željo: da bi imela mir, zlasti pred moško fantazijo.

TINKA: In to praviš ti, ki imaš za moža pisatelja.

HEDA (*zaničljivo*): Toliko laže.

TINKA: Kaj bom rekla jaz, moj Rudi je samo računovodja.

MARJA: Če smem pripomnit: moška fantazija, saj misliš na seksualno, a ne, ni odvisna od poklica.

TINKA: Poglej jo, kako je pametna! Pa že skoraj dve leti ločena. Heda je imela prav, gotovo imaš ljubimca, če ne v teh krajih, pa kje drugje. Bog ve, kaj dela.

MARJA: Imam tudi spomin (*trpko*). Pa knjige berem.

HEDA: Madona, sta zateženi. Sem smo prišle, da si odpočijemo in razvedrilo, vsaj jaz sem tako razumela ponudbo za sindikalne toplice. Vidve pa isto kot doma, descu in knjige. A je tukaj kaj za spit? (*odpre hladilnik*)

MARJA: Jaz imam doma samo sina. In nisem zatežena.

TINKA: Jaz pa desca na koruzi, že sedem let ...

MARJA: Revica, saj moraš bit že prava vegetarijanka. A bi kaj bolj mesenega?

HEDA: Dost vaju imam, jaz bom en viski!

MARJA: A je kaj mineralne?

TINKA: Ja, v toplicah mineralne vode ponavadi prav hudo primanjkuje ... (*krajša zoprna tišina*)

HEDA: Punce, a bomo kaj hujšale?

MARJA: Meni ni treba.

HEDA: Tinki pa ne bi škodilo.

TINKA: In kdo to reče! Poglej se, kakšno rit imaš, kmalu bo ko kmečka peč.

HEDA: Ne pozabi, da sem starejša. Ko sem bila jaz v tvojih letih, sem imela lažje joške.

TINKA: Kaj si rekla! Takšnih besed ena ženska z inštituta ja ne uporablja ...

HEDA: Saj nisem v službi. Pa še res je.

MARJA: Pesnik bi rekel, da ima Tinka polne grudi.

TINKA: Hvala Marja. A je kje kakšen prostoročen pesnik?

HEDA: Vesta kaj, me smo kar v redu. Moja hči je zadovoljna z mano, sedem-najstletnica že ve.

MARJA: Jaz bi rekla, da imam prav spočito telo.

TINKA: Torej nimaš ljubimca

MARJA: Pesniki ne marajo literarnih zgodovinarov. Poleg tega se jaz ukvarjam s starejšimi obdobji.

TINKA: Kaj je zdaj, ga imaš ali ga nimaš?

HEDA: Tako, jaz sem pripravljena za letoviška doživetja. Najprej pa se bom malo ulegla.

TINKA: Pa saj sploh ne vemo, kaj tukaj ponujajo. Kje je kakšen prospekt? (*išče med papirji na klubski mizi*) A ... bazen, solarij, frizer, savna, fitness, kardiolog, lifting, pa džoging, pa byking ... ja, jahanje je pa po slovensko ... Pa masaža, navadna masaža, podvodna masaža, nadvodna masaža, masaža ... kar tako ...

MARJA: Kaj je to – kar tako?

TINKA: Nič, to sem jaz dodala. Ti tako in tako ne rabiš masaže ... nobene.

MARJA: Saj res, kaj jaz sploh rabim ...

HEDA: Jaz sem povedala, jaz rabim mir.

MARJA: Jaz pa mogoče nemir.

TINKA: Punce, a gremo dol pogledat, kje je vse to, kdaj je kaj odprto, in sploh ...

HEDA: Jaz ne grem nocoj nikamor. Jutri.

MARJA: Tudi moj nemir bo počakal.

TINKA: Grem pa sama, še žal vama bo.

2.

Heda in Marja sami. Heda udobno zleknjena, Marja gleda skozi veliko okno, zunaj se mrači. Po prvih besedah se odmakne in prižge luč.

HEDA: A veš, da me malo skrbi za Katjo. Tako nestrpna je, napadalna, kaj jaz vem, ne morem ji čisto blizu.

MARJA: Zakaj, saj je pametna punca.

HEDA: Ali lahko to rečeš tudi za Sandija?

MARJA: Kaj pa je narobe z mojim sinom?

HEDA: Ah, nič ni narobe ... Samo to, da hodi z mojo Katjo. Pa ravno na njega je trznila, in to potem, ko se poznata že od malega, celo življenje. A res ni mogla pogledat malo dlje naokrog?

MARJA: Saj po mojem je pogledala, pa ni videla nič lepšega, ha ha ...

HEDA: Se spomniš, kako smo ju, ko sta bila še čisto majhna, trpali v isto posteljo, da bi zaspala in bi mi imeli mir. Nikoli nista zaspala skupaj, drla sta se in brcala ... Sedemnajst let sta se gledala od blizu, zdaj pa sta nenadoma spregledala ... ne vem kaj.

MARJA: Takšni primeri obstajajo, ne samo v literaturi. Sploh pa ni nikjer rečeno, da bosta večno skupaj.

HEDA: Upam, da bosta šla narazen, preden bo prepozno.

MARJA: Kdaj pa je prepozno? Poglej, mlada sta, zaljubljena, komaj sta se prišla za roke drugače, kot sta se držala v otroštvu, ti pa že govoriš o koncu. Jutri je nedelja in gresta na izlet. Sandi je pravkar naredil šoferski izpit, lahko si misliš, kako ponosno jo bo prvič zapeljal ...

HEDA: Zapeljal ... kam? Nič mi ni povedala.

MARJA: V neznano, je rekel.

HEDA: Pa kaj si nora! Dva dni vozi avto in že bo divjal z mojim edinim otrokom! Ne, to bomo preprečili. *(se dvigne in steče k telefonu)*

MARJA: Nora si ti.

HEDA *(telefonira)*: Gorazd, ja, jaz sem, ne, z mano je vse v redu. Kje je Katja! Ni je doma. A ti veš, da namerava jutri na izlet s Sandijem? Z avtom!!! Kaj, nimaš pojma, jasno, da ga nimaš. Glej, da je jutri ne pustiš nikamor. Naj me pokliče, takoj ko pride ... Pa kaj potem, če bo pozno, kar naj kliče ... Adijo. – Nima pojma! Nikoli nima o ničemer pojma, ni imel pojma, ko se je rodila, ni imel pojma, zakaj se je rodila, tudi koliko je stara, nima pojma. Piše romane in nima pojma. Že celo življenje piše in celo življenje nima pojma.

MARJA: Kako nima, napisal je štiri romane, ne najslabše.

HEDA: Dobro si rekla, ne najslabše.

MARJA: No, kar dobre.

HEDA: Marja, meni ni treba lagat. Saj nisva na simpoziju. Piše o rožicah, ampak teh njegovih rožic nikoli ne zaduhaš ... ker so eno samo šavje. Dobro sem jaz preanalizirala njegove stavke.

MARJA: Ne maraš ga, že dolgo ga ne maraš.

(dolga tišina)

MARJA: Je tako?

(telefon)

HEDA: To je Gorazd. Zanesljivo se je spomnil česa pametnega. Halo ... Živjo Rudi, a ti si. Tinka je tukaj, ja, ampak je ni. Brez skrbi, dobro se ima, šla je pogledat, koliko stopinj ima voda v bazenu. Pa ti, boš zdržal cel teden brez nje? A težko? Veš kaj, najbolje narediš, če ji napišeš eno lepo pismo, kar nocoj začni, da bo do konca tedna dobila. Bo vesela, veš. Ja, adijo! – Nekam zmedeno deluje, a ni grozno, zdi se mi, da je eden tistih, ki si še jajca ne znajo sami ocvret.

MARJA: Se bojim, da ne gre za jajca ... No, pravzaprav mislim, da gre ravno za to. Za jajca. Občutek imam, da se bo Rudi v naslednjih dneh kar dobro znašel.

HEDA: Kot da veš nekaj več kot jaz?

MARJA: Nič konkretnega. Samo to, da Tinka že leta in leta odlaša, da bi imela otroka z njim. Ne vem, kaj čaka. Zamorskega kralja! Rudi je fejest fant.

HEDA: Kolikor vem, ne čaka zamorskega kralja, ampak večje stanovanje.

MARJA: Daj no, to rečejo vse, kadar ne vejo, kako in kaj ... naprej ...

HEDA: Ti si dobro vedela, pa kaj ti je pomagalo?

MARJA: Vsaj otroka imam.

3.

V sobo udari Tinka, silno navdušena.

TINKA: Prima je, popolnoma je kul! Nisem si mislila, da so sindikalne toplice tako prima, ljubim svoj sindikat! Vse imajo. Tak bazen, da lahko ven plavaš, pa japonsko in finsko savno, pa mučilne naprave in velik masažni salon ... Punce, pripravite se.

MARJA: Veliko si videla v tako kratkem času, si bila tudi v kurilnici?

HEDA: Rudi te je klical!

TINKA: Veliko sem videla, pa ne sama. Vse mi je razkazal Šandor.

HEDA: Kdo je Šandor?

MARJA: Jaz poznam enega samega: Šandor Petöfi, madžarski pesnik, sto petdeset let nazaj.

TINKA: Šandor je mojster za vse. Spozna se na vodo, na zrak, na ogenj, pa na zemljo najbrž tudi.

MARJA: O tem še nisi čisto prepričana?

TINKA: Pa v hotelu je kulturni animator. Študira namreč umetnostno zgodovino. Ob delu, tako je rekel.
 HEDA: A je ta tvoj Šandor tudi mojster za masažo?
 TINKA: Kako si pa vedela?
 HEDA: Saj nisem.
 TINKA: Vse sva se zmenila. Meni je priporočil romantični način. Na masažo gleda namreč umetnostnozgodovinsko, ha ha ...
 MARJA: Ali romantiki ni dodal elementov baroka?
 HEDA: Najbrž je pri določenih eksponatih strokovno zadržan.
 MARJA: Vidve se kar zafrkavajta. Bosta že videli.
 MARJA: Kaj bova videli.
 TINKA: Šandorja!
 HEDA: Jaz bi na tvojem mestu zdaj poklicala Rudija. Iskal te je.
 TINKA: Ah, najbrž ga zanima, če so jajca v hladilniku sveža. Na jajca je zelo občutljiv ...
 HEDA: Ne, spraševal je, če se imaš dobro.
 TINKA: Revež, misli, da me bo konec, če ga en teden ne bom videla. *(vrti telefon)* Evo, ga že ni doma.
 MARJA: Kako pa veš, da je klical od doma?

II.

Naslednji dan, opoldan. Začne se živahno, z glasnim smehom. Ženske so v frotirkah, na pol oblečene, drgnejo se, počasi oblačijo, pripravljajo na kosilo. Na koncu dejanja zapustijo apartma.

1.

HEDA: Do konca me je zmatral tale Šandor in njegovi kopališki rekviziti. Kako zabaven tip! Pa pravijo, da so Madžari zamorjeni. Ne morem se znebit občutka, da ga je tukaj pozabil kak cirkus.
 TINKA: A ni neverjeten, sem vama rekla. Ne vem, kaj ima bolj črno, brke, oči ali lase. Čisto od blizu me je pogledal, takole, in rekel: "Tinka, z vami bi hotel imeti sinka." A si predstavljata, tudi verzi mu grejo. Pa kakšne bele zobe ima! Bele kot ploščice v masažnem salonu.
 MARJA: Mislim, da poezija ni njegova največja kvaliteta, drugače je pa res kot Džingiskan. Raje kot ob tisti masažni mizi bi ga gledala na konju in raje kot med vsemi tistimi tuši in bazeni kje v panonski stepi, med ognji in hrzanjem konj.
 TINKA *(jo zavzeto gleda)*: Kaj si rekla ...
 HEDA: Kako sta trapasti! Vidita enega mišičastega desca od blizu, pa vama že gre na otročje. A nista nikoli listali moških žurnalov?

TINKA: Veš kaj Heda, tale je živ, pa še kako! Pa na vse se spozna. Takoj mi je povedal, kako se znebim tegale celulita.

HEDA: A ja! Tebi je pa res blizu prišel! Pa ne, da si bila tudi sama z njim?

TINKA: Kaj bi šele rekli, če vama povem, da me je povabil, naj si pridem pogledat njegovo hotelsko knjižnico?

MARJA: Jaz bi rekla, da si mu povedala, da si knjižničarka.

HEDA: Jaz pa, da si petindevetdeseta, ki jo je tja povabil. Ampak knjižnica je šele prva stopnja.

TINKA: Jaz pa bi rekla, da sta malo nevoščljivi. Zakaj pa vaju ni povabil?

HEDA: Očitno ne mara delegacij, raje ima individualno metodo.

MARJA: Kako pa veš, da naju ni?

TINKA: Ne boš rekla, da ...

MARJA: Jaz ne bom rekla nič.

HEDA: Mene bi bolj kot knjižnica zanimala njegova pornografska kolekcija. A nisi rekla, da študira umetnostno zgodovino ... no, ob delu seveda?

TINKA: Z vama se ne da pametno pogovarjat o moških ...

HEDA: Sem mislila, da se pogovarjamo o Šandorju ...

MARJA: Tinka ima prav: Šandor je moški, to je neizpodbitno!

HEDA: Meni gre zdajle veliko bolj po glavi moja Katja. Zjutraj sem klicala Gorazda. Pravi, da je sploh ni bilo domov. Ubila ga bom!

MARJA: Koga, Gorazda ali Sandija?

HEDA: Oba, če ...

MARJA: Kaj če ...

HEDA: ... če se je Katji kaj zgodilo?

MARJA (*telefonira*): Sandi, zdravo. Si kar doma, a nista šla na izlet? Vidim, da si dobre volje. Je Katja pri tebi? Daj, mama jo hoče slišat. (*Hedi*) Na, otroka sta videt zadovoljna.

HEDA: Katja, pa kje si ti! Takoj ko odidem, že ne spiš doma. Koga si pa vprašala ... kaj, klicala si očeta, pa je že spal. No, lep izgovor, zakaj se pa smeješ ... Kaj si izgubila? Nedolžnost ... Kje si izgubila, hočem reči, kako ... Ja, zakaj me pa nisi vprašala ... Kako, kaj ... povedala vendar ... Zdaj si mi povedala, ja, zdaj, ko je prepozno Kaj je prepozno? Vse je prepozno! Katja ... kar takole ... ne, tako se pa nisva zmenili! (*odloži*). Na, zdaj pa imam. Ubila ga bom!

(*Marja in Tinka se smehljata*)

HEDA (*besna*): Ja, zakaj se pa režita? Tebi je seveda vseeno (*Marji*), ti nimaš hčerke, še dobro se ti zdi.

MARJA: Ne pravim, da je dobro, samo normalno, sedemnajst let imata ...

TINKA: Ko sem jih imela jaz sedemnajst

HEDA: Gorazd! Kje je Gorazd! (*histerično vrti najprej telefon, potem pritiska na mobi*) Gorazd, a si se že zbudil, ja končno, ti spiš, medtem pa je tvoja hči izgubila nedolžnost, ja, nedolžnost, razumeš. Izgubila, ja, izgubila. Kako s kom! A niti tega ne veš! Ja pa kaj, če sta s Sandijem prijatelja od malega,

zdaj sta malo zrasla, a nisi opazil? Veš kaj Gorazd, pojdi se solit, tebi ni pomoči, pa meni s tabo tudi ne! ... Ja, pa kaj zdaj stokaš, zdaj je prepozno, pa še klicala te je, ti si seveda spal. No, a zdaj se boš pa cmeril, daj no sedemnajst jih ima Adijo!

TINKA: Ko sem jih imela jaz sedemnajst ...

HEDA: Ne bosta verjeli, zdi se mi, da joče, zdaj pa on joče ... Ta moški me bo spravil na drugi svet!

TINKA: Ko sem jih imela jaz sedemnajst ...

MARJA: Heda, pomiri se, otroka sta videt popolnoma zadovoljna.

TINKA: Ko sem jih imela jaz sedemnajst ... sem tudi izgubila nedolžnost. Z Gorazdom!

(dolga tišina)

HEDA: Hecaš se!

TINKA: A ti ni povedal?

HEDA: Zmeraj mi je govoril, da sem jaz njegova edina ... Zakaj mi pa ti nisi povedala? Dolga leta sva skupaj v službi, in jaz ne vem ...

TINKA: Mislila sem, da veš.

HEDA: Ja zakaj hudiča si mi pa morala prav zdaj povedat?

MARJA: Zaradi paralelizma členov.

TINKA: A veš, da je Gorazd jokal tudi takrat. Bil je študent, jaz pa gimnazijka, mlada in vesela. To mi ni šlo skupaj.

HEDA: Pravzaprav pa ... morda je še bolje tako. Bog ve, kaj vse se mi je še zlagal ... Bog ve, če je bil sinoči res doma in spal ...

MARJA: Ne pretiravaj, Heda. To je bilo pred dvajsetimi leti. Povedal pa ti ni zato, ker ...

HEDA: Ker me je hotel celo življenje gnjaviti s svojo svetniško podobo. In me po tihem silil, naj se špeglam po njem ... Ne, dost ga imam, dost imam njegove spodobniške in objokane face, dost imam njegovih romanov, ki jih nikoli ne napiše življenje, dost imam ... vsega!

TINKA *(bolj sama zase)*: Jaz tudi.

2.

MARJA: Ej, punce, zdaj se je pa na kupu zbralo že toliko veselih dogodkov, da bi se prileglo malo dobre muzike.

(Prižge sobni radio, čez hip se začne iz njega valiti oglušujoč ženski glas, uradna utemeljitev Prešernove nagrade za Tomaža Šalamuna, a ime smo zamudili: "V njegovi pesniški vezenini je zaznavna sled božanskega, katerega navzočnosti se zapisovalec nikoli ne odreče. Razmerje med pesnikom in božanstvom je odprto, ambivalentno, drugič spet igrivo, ljubezno. Ta odnos je protejski, spremenljiv kot tok reke, ki je ob izviru hitra, živahna in poskočna, ob izlivu mirna, spokojna, počasna. Pesnikova domišljija združuje nasprotja v pare, ki so v vsakdanji resničnosti nezdružljivi. Z roko v roki

vstopajo v čudežno poetično pojavnost – nežnost in ironija, svetost in blasfemija, igra in nevarnost, izzivanje in milost ..." – *Traja kar nekaj časa, preden Marja obvlada gumb in spravi zvok na sobno jakost.*)

HEDA: No, kdo pa je to?

MARJA: Ja, Tomaž Šalamun.

TINKA: A je ta še živ?

HEDA: Včasih sem ga znala na pamet, na primer tisto ostudo: "Ostuda je če prideš domov in rečeš zakurite mi peč in noben ti ne zakuri peči" ... in, in, no ...

MARJA: "In je februar."

HEDA: Točno.

TINKA: Tako kot zdaj!

MARJA: Točno.

TINKA: Ampak o ljubezni pa Šalamun nima dosti pojma, saj sploh ne veš ...

MARJA: Kako da ne. A ni napisal: "Na črnih livadah visijo plahte oprane ljubezni."

HEDA: Ampak najbolj všeč mi je bila pa tista: "Blazno fine so sinice mak in smisel za rumeno ..."

TINKA: Ampak, a niso najboljše pečene piške? Kdo je že to rekel?

MARJA: To je bil pa Cankar, on je poznal žensko željo.

HEDA: Povej to Šandorju, ko boš šla v njegovo biblioteko. Ker pečena piška je kot nalašč za moško spolno fantazijo.

TINKA: Obe bosta prišli v pekel!

(nataknejo si plašče in odidejo)

III.

Dva dni kasneje, zgodnje jutro, vse tri so še v postelji in spiyo. Oblačila na foteljih, vsaka ga je odložila na svoj način, kaj malega je tudi na tleh. Prostor zatemnjen in tak tudi ostane, dokler se ne vrne Tinka.

1.

(sobni telefon, prva se dvigne Marja)

MARJA: To bo moški, zagotovo je moški.

TINKA: Rudi! Že pol leta ga kličem, na mobitel, na simobil, pa tale navaden debil ... Kar naj še on malo kliče, mene ni!

HEDA: Gorazd? On že ni, on še spi.

MARJA: Kaj pa če je Sandi, on se zjutraj rad pogovarja s svojo mamo. *(gre k telefonu)* Halo! Šandor! A vi ste, Šandor. Katero pa želite? A je vseeno? Pa kar meni povejte ... ja, jaz sem, Marja. Ja naša Tinka je pravzaprav res Tina, ja, se pravi Valentina ... Kaj bo, valentinovo ... Ja, pa res ... V petek ... Zabava,

kakšna zabava? ... Pesmi, ljubezenske ... Ja, čakajte malo, me smo na dopustu, počivamo ... Zabava za vse hotelske goste ... kako nič takega ... Ja čakajte, ne vem, no ... se bomo zmenile. Kaj, mudi se ... no dobro, se bomo zmenile, adijo. *(odloži)* Punce, zabava bo. Velika, gala, valentinovo, v petek zvečer ... dan pred našim odhodom. Šandor jo mora pripraviti, seveda, saj je kulturni animator, ha ha ... Prosi nas, če mu pomagamo pripraviti izbor poezije, take ljubezenske, za valentinovo. Pravi, da smo v celem hotelu najbolj kompetentne, tako je rekel – kompetentne. Kaj pravita?

HEDA: Kdo bo pa bral?

MARJA: Kaj jaz vem, ni povedal. Morda kar Šandor sam, se bo naučil na izust, ha ha ... Si predstavljata Feniksa poezije, ki bo poletel izpod tistih črnih sršečih brk ... ha ha.

TINKA: Kaj bomo naredile, to ni hec.

HEDA: Seveda je hec, kaj pa naj bo drugega. Praznik zaljubljenec je pa ja hec.

TINKA: Ampak kaj bomo naredile?

HEDA: Nič lažjega. Ti boš šla v njegovo knjižnico, saj si bila tja tako in tako namenjena – ali pa si sploh že bila, bog ve – pogledala, kaj ima pripravnega, saj si knjižničarka, boš že vedela, prinesla knjige gor, pa bomo skupaj izbrale. Pod Marjinim modrim vodstvom, seveda. Šandor ima prav, če ima v hotelu literarno zgodovinarico, jo bo ja izkoristil.

MARJA: Izkoristil? Kaj pa, če bi se zgodilo obratno?

HEDA: Kako to misliš?

MARJA: Ah nič, samo misel je bila ...

TINKA: Vidve filozofirata, jaz pa naj nosim knjige?

HEDA: Ja, in to naravnost iz Šandorjevega brloga. Saj ti menda edina veš, kje je.

(Tinka jo strupeno pogleda)

MARJA: Pa mudi se, je prosil, če lahko takoj.

TINKA: Naj grem kar v pižami?

HEDA: Če ti je ljubše, vzemi mojo spalno srajco.

(Tinka gre v kopalnico in zaloputne vrata, Marja in Heda obsedita v postelji)

MARJA: A nisi malo preveč nesramna do nje? Je to zaradi Gorazda?

HEDA: Nisem nesramna, kar sebe poglej. Ampak seveda, ti jo zbadaš na višjem nivoju ...

MARJA: Daj mir, Heda. Tinka je nesrečna kot ... Vse smo malo nesrečne.

HEDA: Pa ne, da si tudi ti?

MARJA: Kje pa, saj se vendar bliža valentinovo.

(Tinka prileti iz kopalnice, za silo urejena, pokaže obema jezik in znova zaloputne vrata)

HEDA: Poglej, sama si, lahko greš, kamor hočeš in s komer hočeš.

MARJA: Ja, najlaže kar s predstojnikom inštituta. Prav zadnjič mi je zaupal, da tudi po ženini smrti redno telovadi in sploh skrbi za telo. Lepo te prosim, tudi ti bi se ga otresla. Ali naj grem v disko, Heda? Čez štirideset let imam. Ali pa morda kar k nedeljski maši, tam se menda kaj najde.

HEDA: Ko si ostala brez Klemna, izgledalo je tako neboleče, sem ti kar malo zavidala.

MARJA: Ni bilo neboleče ... čeprav sem bila vesela. S Klemnom sva bila dobra za vse, razen za skupaj. Saj si od blizu videla.

HEDA: Videla sem, da je bilo kot olajšanje, tudi zame. Čeprav imam Klemna rada.

MARJA: Tudi jaz sem ga imela rada, predolgo rada. Še ko sem si dopovedovala, da ga sovražim, sem ga imela rada.

HEDA: Marja, odkrito mi povej, a ga imaš še?

MARJA: Bolje je tako, kot je. Prvi čas po ločitvi sem bila žalostna, ampak počutila sem se tako čisto, tako lahko. To je bila sladka bolečina. Kolikokrat sem zaprla oči in si dala zavrtet film, v katerem je bilo kaj lepega med nama. Film sem vrtela naprej in nazaj in natančno sem videla tista mesta, na katerih so se že kazala neskladja, ki se niso mogla končat drugače. Kot če analiziram pesem in najdem v njej strukturno napako, zaradi katere je pesem zanič.

HEDA: Pravzaprav mi nisi odgovorila.

MARJA: Ne spravljam me v melodramatičen položaj, Heda.

HEDA: A veš, da sem nocoj sanjala, da Gorazd in Katja jočeta. Slonita drug ob drugem in jočeta. Zaradi mene. Jaz pa ne vem, kaj sem jima naredila.

MARJA: Grdo, nespoštljivo si govorila tako o Gorazdu kot o Katjini ljubezni do Sandija. To bo.

HEDA: Za Katjo se bojim. Saj tvoj Sandi je v redu fant, ampak predolgo se poznata, nič prav svežega in novega ne more bit v tej ljubezni. To me skrbi.

MARJA: To misliš ti, samo ti.

HEDA: Tudi jaz sem Gorazda predolgo poznala, leta in leta sem imela čas spoznavat, da je kljub zunanjemu boemstvu v bistvu velika puščoba. Pa sem se vseeno poročila z njim. On še zmeraj misli, da je nekonvencionalni frajer, če tu pa tam reče ali zapiše kaj provokativnega, pri tem pa je čisto zmešan od presenečenja, če je kosilo slučajno eno uro kasneje, kot je navajen. Boem v pisani srajci, ki mu jo jaz perem in likam in, kar je najbolj žalostno, tudi kupim – to je on! Veš, koliko časa že nisva bila v postelji ... pozabila sem.

MARJA: Pa kdo noče, ti ali on?

HEDA: Ah, on bi že hotel, tako kot hoče pri kosilu kozarec modre frankinje ...

MARJA: Vedela sem, da ga ne maraš.

HEDA: In ti praviš, da te jaz spravljam v melodramatičen položaj. Ti pa si seveda velika pravičnica.

TINKA: *(vstopi s polnim naročjem knjig in jih vrže na svojo razkopano posteljo; zadnje besede je slišala)* Jaz pa sem, hvala bogu, samo navadna knjižničarka!

2.

TINKA: *(odgrinja zavese, Heda in Marja vstajata)* Je prosil, naj izberemo enih pet pesmi ali pa malo več, če bodo kratke.

MARJA: Kaj pa so za Šandorja kratke in kaj dolge?

TINKA: Tega ni rekel.

HEDA: Vesele ali žalostne?

TINKA: Ljubezenske, če veš, kaj je to.

HEDA: Pojma nimam.

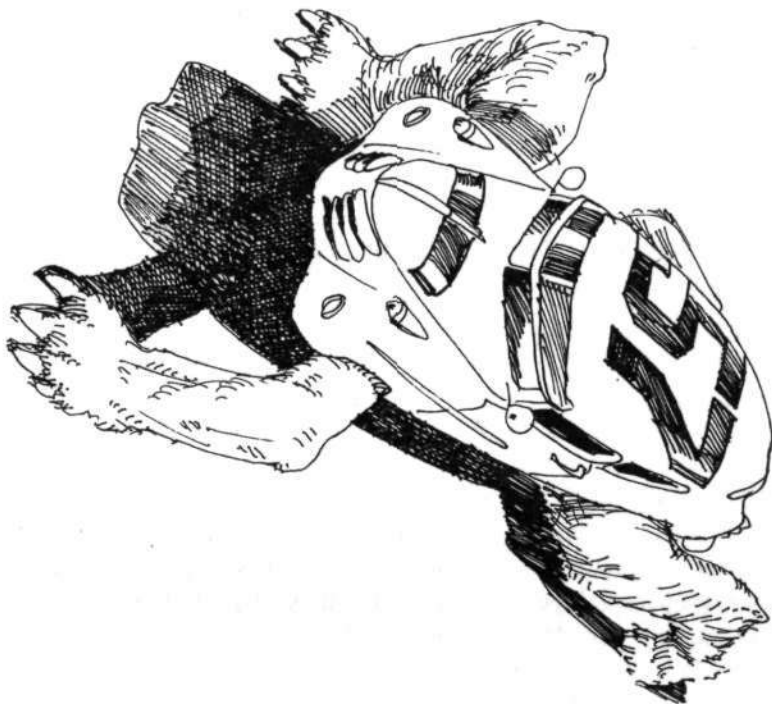
MARJA (*predavateljsko*): To so pesmi z ljubezensko tematiko.

HEDA: Kako pa jih prepoznamo?

MARJA: Po veliki rdeči pentlji!

TINKA: Pa kdo vidve mislita, da sta?

HEDA: No, pa poglejmo, kaj imamo. Oooo, tukaj je kar cela antologija svetovne ljubezenske lirike. Tale Šandorjeva knjižnica pa res misli na hotelske goste. (*začne listati, se ustavi in bere*): "O ljubljena, poletje se je zdaj začelo. Pripeka sonce in hladi nas mesečina. Polivamo se z vodo, da je že zmanjkuje. Večeri lepi so, a strast ne prebudi se. Mazilo sándalovo in pa dragi kamni, o draga, lajšajo nam to vročino in noč, ko se prikaže svetli mesec, in sobe, kjer pršijo vodni curki ..." Pa kaj je zdaj to? Kakšno poletje, kakšna vročina ... Kakšno sranje!

MARJA: Vidiš, da je to stari indijski pesnik, dva tisoč let nazaj.

HEDA: Ah punce, pejmo k romantiki, tam so prave ljubezenske, take z rdečo mašno. Evo Leopardi. "Svoji dragi!" No, lep naslov! "Lepota mila, ki mi iz daljave ljubezen vnameš, ali če mi lice prikrivaš ali v sanjah, božanska senca, zganeš mi srce, ali na polju, kjer žare bolj svetlo dnevi nam in smeh narave, mar ti posvetila deviški vek si, ki se zlat mu pravi ..." Ja pa kaj je spet to, kaj imam jaz s tem?

TINKA: Daj, bom jaz. Evo: "Če ni te, ne vzdihujem in ne jočem, ko prideš, kazati veselja nočem, a če brez tebe le kak dan živim, mi nekaj manjka, nekaj si želim in, hrepeneč, postavim si vprašanje: je to ljubezen – ali znanje?"

HEDA: A ti je to Rudi napisal?

TINKA: Ne, Mickiewicz.

MARJA: Glejta, tale je kratka: Fjodor Ivanovič Tjutčev. "Še muči želj me bolečina, še v duši k tebi hrepnim in v mraku svojega spomina podobo tvojo še lovim, podobo nepozabno, nežno ... Pred sabo jo imam vse dni, večno enako nedosežno kot zvezda, ki z neba žari." (*Marja molče odloži knjigo, vidi se, da jo je pesem rahlo prizadela*)

TINKA (*Marji*): Ta je pa takšna, kot bi jo ti napisala.

HEDA: Marja jih ne piše, ona jih samo bere in razlaga. Dajmo poiskat eno, ki jo je ženska napisala, ta bo sigurno boljša. Lej, Elke Lasker-Schüler. Eh, (*se nakremži*) "Žalostna sem. (*skuša brati veselo*) Moji poljubi temnijo na mojih ustih. Ne ljubiš me več. – A kako si prišel! Z modrino raja; Ob tvojih najslajših vrelcih Se je grelo moje srce. Zdaj ga bom šminkala Tako kot ličijo hotnice Uvelo rožo svojih ledij." (*vrže knjigo daleč na posteljo*). Dovolj!

TINKA: Dajmo kako bolj veselo, kako slovensko! Tu je Kette. Evo, tale mi je bila zmeraj všeč (*komično recitira*): "Aj, ta lepa krčmarica, kak je gladka, kak je sladka, ona ima bujne grudi, ona ima dva podbradka!" A ni super?

HEDA: Kot nalašč za Šandorja.

MARJA: In njegovo umetnost masaže.

TINKA: Punci, motita se. Šandor mi je izrecno priporočil Šandorja Petőfija.

MARJA: Saj sem vedela ... čeprav o njem malo vem. (*lista*) – Lej, Tinka, tale bi bila zate ... od Šandorja: "Ljubim te ljubljena, ljubim te vso, tvoje dekleško krhko telo, črne lase in čela okras, temne oči in rožni obraz, ustnice tvoje in tvoje dlani, že ob dotiku me srh spreleti, rad imam morske globine srca, rad tvoje duše let do neba, rad ko si srečna in ko trpiš, rad ko se jočeš, ko se smejiš, čisti žar tvojih vrlin mi je drag, rad imam sončni mrk tvojih napak ..."

HEDA: To je pa pesnik lepo povedal: sončni mrk tvojih napak!

MARJA: O, tukaj je tudi Murn, pesnik moje mladosti.

TINKA: Seveda je Murn, če je Kette!

MARJA: Kako sem ga imela rada. Na primer tole (*drugo kitico bere očitno razneženo*): "Kakor roža na poljani vsa mi v svatovskem bleščiš, ali greš mi v svate, dékle, ali sama se možiš? Oj, ti dekle, dekle moje, nagelj poljski že

cveti, rastejo že rdeče rože, od želj srce mi mre. Oj, ti dekle, dekle moje, pojdi, pojdi za menoj, kakor veter z drobno travo jaz igral bi se s teboj!"
(daljša tišina)

HEDA: Jaz sem pa imela rada Voduška, tole znam še zdaj na pamet: "Zatrt jok v grlu me davi, ko vem, da se bova razšla; nič več uporni pojavi strasti ne prikrijejo zla; nič več rje časa ne ustavi, ljuba, po sladki zabavi sva segla do grenkega dna."

MARJA: (pomenljivo) To je *Pesem ob ločitvi*.

TINKA: Ja, a bomo samo sebi brale, kdo bo pa kaj izbral za proslavo? Marja ...

MARJA: (obrnjena stran, spalno srajco si je tesno ovila krog telesa) Kakor veter z drobno travo jaz igral bi se s teboj ...

IV.

Valentinovo. Večer in noč na soboto. Apartma je na začetku prazen, precej razmetan. Veliko okno priprto, iz pritličja se slišijo glasovi praznovanja in bučna glasba, zanesljivo tudi znani šlager Valentinovo. Svetloba je ves čas enaka, šibka, ženske, ki prihajajo in odhajajo, prepoznavamo bolj po obrisih.

1.

TINKA: (priteče zadihana in nervozno išče med papirji, ko najde list, ga podrži pod šibko lučjo in bere, nato skuša ponoviti na pamet, obrnjena proti gledalcem): "Tu pri nas na robu mesta že vemo, da je pomlad. Vsak večer tod mimo gresta dva aprilskih rož iskat. Deklica je vsa igriva, topla in nemirna v dlan, v srcu mlada, spremenljiva, čudna kot aprilski dan." (tretja, zadnja kitica se ji zatika) "Mimo nje so še drevesa, je še veter, je nebo. Ah, pa sam ne vem od česa zdaj še meni je tesno." – To je Marja dobro izbrala. (potem naglo telefonira, živčno preklada mobi iz ene roke v drugo) Ni ga, že cel teden ga ni! Kje je ta človek? (se pogleda v ogledalo in steče iz sobe)

MARJA: (vstopi mirno, pravo nasprotje, gre v kopalnico, se vrne s kozarcem in postavi vanj vrtnico, ki je prej nismo opazili; potem za dalj časa mirno obsedi).

HEDA: (vstopi precej hrupno s svojo vrtnico, jo postavi k Marjini v kozarec in se sesede na naslanjač): Moja je temnejša, tvoja pa je manj odprta.

MARJA: Šandor je res posrečen! Kako je po madžarsko recitiral Petőfi. Tole sem si zapomnila: (skuša povedati en verz v madžarščini, spoštljivo, čeprav se ji jezik lomi) "Itt benn vagyok a férfikor nyarában ..." Zdaj tu je mojih moških let poletje ... po naše ... menda.

HEDA: Tudi Tinka je dobra, sem videla starega gospoda, ki si je utrnil solzo, ko je recitirala Kovičevo *Pomlad*. (premolke) A veš, da me je po predstavi povabil v svojo sobo?

MARJA: A veš, da je mene tudi? Ampak jutri. Pa ne v sobo, ampak v Kiskörös.

HEDA: Kaj je to?

MARJA: Rojstni kraj Šandorja Petőfija.

HEDA: In si rekla ne.

MARJA: Sem rekla, da bi ga raje videla poleti. – Kaj si pa ti rekla?

HEDA: Jaz nisem rekla nič.

MARJA: Kaj to pomeni?

HEDA: To pomeni, da sem molčala.

MARJA: Pa boš šla?

HEDA: Kaj praviš?

MARJA: Pravim, da ne boš.

HEDA: Jaz še zmeraj molčim.

MARJA (*čez nekaj časa*): Res je prav zabavno tam doli. Kdo bi si mislil, da je iz tako neumnega praznika mogoče narediti tako zabavno zabavo. Za starčke – in mlade parčke.

HEDA: Pa za samce in samice.

MARJA: Jaz grem dol, začel se bo drugi del. Ti ne greš?

HEDA: Pridem za tabo.

(Marja gre, Heda za dolgo časa obsedi, nato izuleče iz nočne omarice mobi)

Halo, ja Gorazd, vse je v redu ... Vem, da me že težko čakaš, vem, da si navajen, vem, da prideš jutri po mene. A je Katja doma, daj mi jo prosim. Živjo Katja, lepo, da si doma ... Kaj, pravkar si prišla? Kaj si dobila? A petelinčka ... takega iz gline, ki ima na riti piščalko ... Ja, lepo. Za valentinovo? A za zaljubljenca ... A danes da je, ja kdo bi si mislil ... Povej mi, Katja, a imaš še rada Sandija, a si še zaljubljena, mislim zdaj, ko nisi več ... saj veš ... Kaj, a še bolj kot prej? A res ... No, to pa rada slišim, to je lepo ... Lahko noč, Katja, dobro spi, ja, jutri ja ... *(se uredi pred ogledalom in odide)*

2.

Dolgo nikogar, pomagamo si s popolno zatemnitvijo, hrup spodaj je pojenjal, a še vedno posamezni glasovi; živahno, sredi pogovora vstopita Tinka in Marja, kakor rahlo okajeni se vržeta na postelji in med smehom nadaljujeta.

TINKA: Pa kako smešen je bil Šandor s tistimi Kettejevimi krčmaricami (*ga oponaša*).

MARJA: Tudi ti si bila dobra s Kovičem, pa s Petőfijem v slovenščini.

TINKA: A veš, kam me je povabil Šandor?

MARJA (*se za hip zresni*): Kam?

TINKA: Na Blatno jezero. Balaton!

MARJA (*z nasmehom*): Balaton je prima.

TINKA: Sem videla, da je tudi tebi nekaj šepetal. Najbrž ni bilo nič literarno-zgodovinskega.

MARJA: Pa je skoraj bilo. Rekel mi je, da sem drobna trava, ki bi se on z njo igral.

TINKA: Ja, kako pa on to ve, saj tiste pesmi nisi dala v program? Že vem, sama si mu jo pokazala!

MARJA: Povej mi, Tinka, meni lahko, a si bila pri njem, mislim ...

TINKA: Bila, pa sem si premislila ... Veš, kar na vsem lepem, ko me je že objemal, sem se odločila, da bom zdaj z Rudijem začela resno. Da se bom poročila, imela otroke – in vse.

MARJA: To si se pametno odločila. Najbrž.

TINKA: Zakaj praviš najbrž?

MARJA: Ne vem, Rudi je v redu moški.

TINKA: Hočeš reči, da jaz nisem v redu.

MARJA: Ne, tudi ti si v redu.

TINKA: V hipu mi je postalo jasno: če grem zdaj s Šandorjem, potem adijo Rudi. Navsezadnje ga imam rada, sedem let ...

MARJA: Kaj pa Rudi, te ima rad?

TINKA: Ne vem, že dolgo ga nisem vprašala. Jutri ga bom.

MARJA: Le vprašaj ga. Zdi se mi, da je on tak, da ne laže.

TINKA: Ja, samo da ga že cel teden ni nikjer. Kje pa je Heda?

MARJA: Najbrž je šla na rimsko zabavo.

TINKA: Kaj je to?

MARJA: Ah nič. Šandor jo je prosil, naj mu pove vse o rimah.

TINKA: Vse o rimah! Sredi noči!

MARJA: Ja, kako napišeš pesmico in take reči.

TINKA: Zakaj pa ni tega rekel tebi?

MARJA: To snov obvlada tudi Heda. Zato.

TINKA (se zdrzne): Pa menda ja ne. Madona! Heda!

MARJA: Vse kaže, da je tako. Pejva spat!

3.

(Heda potihoma odpre vrata in vstopi, vse počne čim bolj neslišno; na tleh najde Tinkino vrtnico in jo postavi k ostalima dvema; stopi k oknu, odgrne zaveso in dolgo strmi v noč; hrup je docela potihnil; potem se dolgo in počasi razpravlja, vsak kos oblačila odloži s premišljenim mirom.)

V.

Jutro; iz popolne teme v zgodnjespomladansko svetlobo sončnega dne, ki prihaja izza odgrnjene zavese.

1.

(Marja sedi v spalni srajci na postelji, nepremično gleda predse, Tinka in Heda še spita; prva se zdrami Heda, se nasloni na komolec in gleda sedečo Marjo; ko ta opazi, da jo Heda gleda, ji vrne dolg pogled; Heda skomigne z rameni.)

MARJA: Kako je bilo?

HEDA: Odlično.

MARJA: Odločila sem se, da bom še ostala. Dan ali dva.

HEDA: Boš šla na literarnozgodovinsko ekskurzijo v Kiskörös?

MARJA: Brez sarkazma, Heda, posebno zdaj, ko ...

HEDA: Zdaj ko ... kaj?

MARJA: Ko si ti na ekskurziji že bila.

HEDA: Prekleta življenje. – Ki pa je lahko tudi lepo.

MARJA: Saj.

HEDA: Poklicat moram domov. Naj ne hodi po mene. Bom že kako.

MARJA: Vedela sem, da ga ne maraš, a nisem vedela, da je tako hudo.

HEDA: Zdaj bo vse dobro.

(telefon, Marja vstane)

MARJA: Halo. Ja, a res, hvala, bo prišla. – Iz recepcije. Tinko čaka pismo.

HEDA: Lej ga Rudija, res ji je pisal! Kakor sem mu naročila.

MARJA: Ja, samo kaj!

TINKA *(z zaspanim glasom)*: Kdo je klical?

HEDA: Tvoj Rudi. Pa ni klical, ampak pisal.

TINKA: Pisal pismo! Vedela sem, da me hoče presenetit. Zato ga nisem dobila na telefon. *(živahno vstane in naredi nekaj počepov)*. Zdaj moram bit v formi. – Heda, a si bila zadovoljna s proslavo?

HEDA: Tinka, Tina, Valentina! Odslej je zame na svetu en sam praznik: valentinovooooo! *(se trudi zapeti oguljeni refren)*

MARJA *(telefonira Sandiju)*: Živjo Sandi! Veš kaj, jaz bi ostala še kak dan, a je prav? Ne, bom prišla kar sama, z avtobusom. Daj pokliči očeta, pa pojdi k njemu na kosilo. Saj veš, da bi te rad videl. Prav? Pa Katjo pozdravi. Živjo! Se vidiva.

HEDA *(telefonira Gorazdu)*: Ja Gorazd, jaz sem, vse je v najlepšem redu. Samo ne hodi po mene! Ne, ne hodi! Prideva s Tinko kar na avtoštop. Ne, nič se ne hecam, ti bom že doma razložila ... Sem rekla, da ti bom razložila, še danes! A večerja, seveda bomo večerjali, saj veš, da je že Cankar rekel, da zvečer mora bit večerja. Ne, nič mi ni, samo malo drugačne volje sem. Adijo. – No, opravljeno.

TINKA *(se oblači)*: Nič več ne razumem! Kakšen avtoštop?

HEDA: Ti pojdi lepo iskat svoje pismo, potem ti povem.

TINKA: Hvala bogu, da imam jaz svojega Rudija. Čeprav je samo računovodja.
(*odhiti*)

HEDA: Bog ve, kaj je takle računovodja sposoben zračunat.

MARJA: Se bojim, da sem jaz že prišla do rezultata. Dvakrat podčrtanega.

HEDA: Strah me je tvoje matematične pameti, Marja. Tako hladno deluješ.
Včasih nisi bila taka.

MARJA: Tudi zdaj nisem taka. A trudim se preživet. In medtem, ko jaz računam, ti že izračunaš.

HEDA: Ja, a kakor koli izračunam, zdaj ostanem sama. Končno svobodna in sama! ... Tako kot ti.

MARJA: Kaj pa Šandor?

HEDA: Dobro veš. Šandor je kot panonski veter. Pihnil je na žerjavico. Lepo sem zagorela, a se nisem opekla. Šandor je ubogi čedni fičfirič. Ni slab človek, a boljši ne more bit. Hvaležna sem mu.

MARJA: Hvaležna? ... A misliš, da bi mu mogla bit jaz tudi?

HEDA: Ne vem zate, Marja. Kar vem, je to, da moški niso prida. Lahko so pa koristni. Zakaj jih me ženske ne bi pametno uporabljale?

MARJA: Jaz ga ne bi rada samo uporabila. Jaz bi ga rada imela. No, rada bi bila njegova.

HEDA: Šandor je ubogi stepski volk, se bojim. Nič ne bi razumel.

MARJA: Volk, ki se ga ne da udomačit ... Sicer pa nisem mislila ravno na Šandorja.

TINKA (*ustopi skrušena, se vrže na trebuh na posteljo, hlipa*): Svinja! Pustil me je. Odselil se je.

MARJA: Te moške fantazije ...

HEDA: Ta premalo jasna ženska želja ...

TINKA (*plane pokonci*): Pa kaj vidve filozofirata! Izgubila sem Rudija. A vesta, kaj mi je napisal: "Že dolgo me nisi ljubila." Kaj pa on ve? Kreten!

HEDA: Nisem prepričana, da ti je storil krivico.

TINKA: Sedem let sem prenašala njegove računovodske finte, sedem let sem mu bila zvesta, on pa pravi, da ga nisem imela rada. (*bere*) "Zato te zapuščam. Hudo mi je, sigurno bolj kot tebi, ampak le tako bova spet lahko našla priložnost za iskreno ljubezen. Nisva še prestara zanjo, tudi ti ne, Tinka." No, in to je skoraj vse. Saj je nor, nor je!

MARJA: Kratko in natančno pismo.

HEDA: Računovodsko zgledno, bi dodala.

TINKA: (*malo zgrožena, a ne preveč*) Vidve ... gospe, a res nimata nobenega sočutja?

MARJA: Ne jokaj, Tinka. Saj je še kak Rudi na svetu.

HEDA (*žalostno*): Še več pa je Šandorjev. Jaz se grem spakirat.

TINKA: In to ravno zdaj, ko sem ... Ali se od Šandorja ne bomo poslovile?

HEDA: Jaz sem se že ... temeljito.

MARJA: Jaz se morda še bom.

TINKA: Jaz pa sem tukaj očitno največja panonska gos!

MARJA: Če bosta res štopali, pazita, da bosta v avtu vsaj dva solidna gospoda!

HEDA: Ti pa pazi, da ti ne bo še en preveč.

TINKA: Marja, rekla si, da imaš s sabo sedem knjig, za vsak dan eno, zanima me, koliko si jih zares prebrala?

MARJA: Nobene, priznam.

HEDA: Toliko kot jaz.

TINKA: No vidiš, tu smo si vse enake.

MARJA: Zdi se mi, da smo ta teden bolj kot brale – pisale ... trivialno literaturo.

TINKA: Ti, Marja, zakaj pa ti pravzaprav ne greš z nama?

HEDA: Zato, ker govori o trivialni literaturi, pričakuje pa himnično pesnitev.

MARJA: Pričakujem lep dan.

Odgrne zavese, kolikor je mogoče, in odpre veliko okno, nato zatemnitev.

2.

Odtemnitev. Prostor svetel, pospravljen. Marja oblečena kakor za na pot, le plašč leži odložen čez fotelj. Na tleh odprta potovalka, na mizi pa še nekaj predmetov, med njimi knjige. Marja jih odsotno jemlje v roke, kot da se ne more odločiti, katero naj izbere. Slišimo klasično glasbo (morda Vivaldi); zelo diskretno. Nenadoma vzame v roke mobi.

MARJA: Ja, Klemen, jaz sem. Sem rekla Sandiju, naj pride k tebi na kosilo. Prav? Čeprav te ne kličem zato. Kličem te, ker bi ti rada povedala, kako zelo sem zadovoljna, da ne živim več s tabo. Da mi ni treba kar naprej gledat moškega, ki sedi z mano za isto mizo in spi v isti postelji, ja, celo knjige bere iste kot jaz – in vendar nima z mano niti toliko kot ima veter s travo. Ja, veter s travo, če lahko to razumeš! Najbolj nedoumno pa je to, da te imam še zmeraj rada. Nič ne morem proti temu, nobena analiza in sinteza mi ne pomagata. Tako kot tebi ne pomaga, če si naredil iz ljubezni teoretsko disciplino. Zdaj mi je jasno: z ljubeznijo si nikoli nisi mazal ne rok in ne srca. Tudi tegale mojega zadnjega prispevka si ne boš znal razložiti, ker ga v tvojem sistemu pač ne more bit. Kar se tiče ljubezni, boš ostal večno nedotaknjen, bog pomagaj. Jaz sem sama, sama s to nerazložljivo ljubeznijo, in vendar tisočkrat manj samotna kot ti ... Ja, vem, da lahko samo molčiš. A ko bo prišel k tebi Sandi, mu le kaj malega povej. Zdaj je zaljubljen v Katjo tako zelo, da gre zares. Od tebe zagotovo pričakuje spodbudo. Če mu je ne boš znal dat, sem tukaj seveda še zmeraj jaz. A le potrudi se, vsaj enkrat v življenju se potrudi ... Adijo, ja adijo, kaj pa drugega?

Po krajšem času zavrti še sobni telefon.

Ja, to sem jaz, drobna trava, ti pa si divji panonski veter, a ne ... Ne, ne bova šla v Kiskörös. Morda bom nekoč šla, sama ... Ja, Petöfi je dober pesnik, hvaležna sem ti zanj, brez tebe ga najbrž ne bi nikoli brala. Ne ne, na Balaton pa še manj ... Ja, vem, da je čisto blizu ... Poslušaj Šandor, lep in koristen moški si ... A drugo leto? Ne, ne verjamem. Kar lepo ostani takšen, kot si ... Ja, tudi Tinka je že odšla, ja, pa Heda tudi. Vse smo odšle, nobene ni. Adijo, Šandor, adijo ...

Obleče plašč, vzame prtljago in počasi odide. Glasba narašča, prostor napolni in zaduši.

